

SEXISME EN INDIVIDUALISME

(Sexisme = discriminatie of vooroordeel op grond van onderscheid in het geslacht. Sexisme is evenals racisme een onredelijke vorm van oordelen, zowel in gedachten als in daad.) Evenals racisme moet sexisme worden geanalyseerd en bestreden door alle voorstanders van gerechtigheid en individualisme.

Sexisme is echter niet zo eenvoudig te begrijpen en te onderkennen als racisme, met het gevolg dat er allang behoefte bestaat aan een koele en redelijke analyse hiervan.

Dit artikel is een poging om zo'n analyse te maken, te beginnen bij de beschouwing van de aard van sexisme in deze maatschappij en om wegen aan te geven om het te bestrijden in eigen omgeving en in de maatschappij als geheel.

SEXISME EN RACISME

Racisme is het in groepen onderbrengen van mensen, die een gemeenschappelijk lichamelijk kenmerk hebben (zoals huid- of haarkleur) en dit tot algemeen groepskenmerk te verheffen in morele, sociale, intellectuele en/of politieke betekenis. Racisme heeft als uitgangspunt dat iemands intelligentie en karakter geen producten zijn van zijn geest, maar eerder van iemands lichamelijke kenmerken of van een in bijgeloof ontstane identiteit, afkomstig van zijn ras. Het gevolg van zo'n houding is, dat mensen bevooroordeeld zijn en niet beoordeeld worden naar hun persoon, maar naar een groepskenmerk. Dezelfde oorzaken van het racisme liggen ten grondslag aan het sexisme.

Sexisme is het beoordelen of benaderen van mensen op basis van hun geslacht. In onze cultuur is de sexuele identiteit voornamelijk van belang voor de ontwikkeling van de man/vrouwrollen in de maatschappij, die veel mensen wederzijds van elkaar verwachten.

Algemeenheden als: "De plaats van de vrouw is thuis" weerspiegelen zo'n houding. Enkele andere voorbeelden: "De man is de kostwinner" - "Een heer staat op voor een dame" - "De man moet de initiatiefnemer zijn in bed" en "De vrouw moet de kinderen opvoeden".

Onze cultuur zit vol met dergelijke sexistische voorbeelden en een grote meerderheid van de bewust denkende mensen brengt het sexisme heel duidelijk in praktijk en aanvaardt het als een juist denkbeeld.

Eén van de problemen bij het analyseren van sexisme is, dat zekere niet-lichamelijke eigenschappen kunnen worden toegeschreven aan het geslacht. Bijvoorbeeld: Het feit dat de vrouw gemiddeld kleiner en zwakker is dan de man, zou inhouden dat ze daarom minder agressief zou zijn. (In werkelijkheid wordt dit verschil veroorzaakt bij de vrouw daar het niveau van de veranderingen in de stofwisseling lager ligt dan bij de man.) Hoewel, op grond van onderzoek, sommige waardevolle, psychologische algemeenheden kunnen worden gesteld over mannen en vrouwen, ondersteunen deze statistische verschillen het sexisme niet.

SEXUELE- EN PERSOONLIJKE IDENTITEIT

Ten eerste hebben de aspecten van identiteit naar geslacht geen betrekking op morele, sociale of politieke vraagstukken. Het al dan niet in staat zijn om kinderen te baren, het sterker of zwakker zijn dan een ander of het meer of minder agressief zijn dan een ander heeft niets te maken met iemands zuiver ethische of wettelijke rechten.

Ten tweede is de verscheidenheid tussen verschillende mannen en verschillende vrouwen in elke denkbare eigenschap, zoals lichamelijke kracht en agressiviteit, veel groter dan het verschil tussen mannen en vrouwen onderling. Bijvoorbeeld: hoewel het waar is dat de gemiddelde vrouw minder kracht heeft in haar bovenlichaam dan de gemiddelde man, zal een vrouw die vol inzet aan sporttraining doet sterker blijken te zijn dan een man, die in het geheel niet aan sport doet.

Tenslotte: alle verschillen tussen man en vrouw, zowel geestelijk als lichamelijk, zijn veel minder belangrijk voor iemands karakter dan de manier waarop iemand zijn/haar verstand wenst te gebruiken of te handelen in de maatschappij. Sociale factoren, zoals opgelegde rollen voor de verschillende sexen en uiteenlopende verwachtingen voor mannen en vrouwen, hebben veel meer te maken met de geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van een persoon, dan met zijn door geboorte verkregen geslachtelijke identiteit.

DE OORSPRONG VAN SEXISME

De oorsprong van de houding van de sexist is zowel van culturele als van psychologische aard. Cultureel gezien is sexisme altijd een traditionele manier geweest om de mannelijke rol in stamverband te bevestigen,
(vervolg op pag. 3)

(vervolg van pag. 2)

om de arbeidsprestaties op te voeren en taakverdeling te regelen.

Het kunstmatig onderscheid tussen mannen en vrouwen is door de hele menselijke geschiedenis heen beschouwd als een goede methode om het huishouden te organiseren. (Bij jagen/geld verdienen en koken/huishouden doen, met een minimum aan wedijver.) Echter, door het benadrukken van dit sexistische onderscheid en het voorbijgaan aan de individuele verschillen, hebben dergelijke rolpatronen veel mensen onvermijdelijk gedwongen een voor hen ongeschikte rol te vervullen. Dit mondde uit in enorme frustraties en in grote verliezen voor de maatschappij als geheel. Een andere factor die de man/vrouw rol voortdurend heeft versterkt is het van kinds af aan opvoeden van de man tot een actieve rol: de man moet ondernemend, onderzoekend en sociaal actief zijn, terwijl de vrouw wordt geleerd volgzzaam en gehoorzaam te zijn en geduldig thuis te zitten.

Nog steeds wordt meisjes geleerd dat het onfatsoenlijk is om luidruchtig te zijn, te vechten, mee te doen aan zware sport of mannen uit te dagen; terwijl jongens nog steeds geleerd wordt geen emoties te tonen, goed te zijn in sport en om te wedijveren. Met het resultaat dat beide geslachten geleerd wordt om zekere aspecten van hun menselijke natuur te benadrukken en andere aspecten te onderdrukken. Dit is verlies van menswaardigheid voor iedereen.

Psychologisch gezien is sexismisme een produkt van geestelijke luiheid, de wens om automatisch kennis te verwerven omtrent de medemens, zonder zijn/haar individuele waardigheid te onderzoeken.

De man verhuult zijn eigenwaarde door zijn veronderstelde aangeboren superioriteit, terwijl de vrouw leert dat haar weg naar maatschappelijk succes ligt in het handig manipuleren van mannen. Deze opvattingen worden op hun beurt versterkt door de sociale druk om je aan te passen.

HET BESTRIJDEN VAN SEXISME

De eerste stap naar bestrijding van het sexismisme is om ons eigen sexistische gedrag te leren kennen en verwerpen. Je kunt jezelf de volgende vragen stellen:

1. Sta ik zelf toe, dat mijn niet-sexuele houding ten opzichte van

anderen beïnvloed wordt door hun geslacht?

2. Zijn mijn eigen opvattingen over anderen beïnvloed door sociale seksuele stereotypen? B.v. denk ik zelf dat de plaats van de vrouw thuis is? Dat de man de enige kostwinner is? Dat de vrouw voor de kinderen moet zorgen?

Het tweede terrein om sexismisme te bestrijden is de juridische weg. Een groot aantal discriminerende maatregelen ligt vast in wetboeken, waarin mensen, alleen om hun geslacht, gediscrimineerd worden.

Een klaarblijkelijk in geheel Nederland geaccepteerd gegeven is, dat mannen meestal gedoemd zijn tot het betalen van alimentatie, terwijl vrouwen hiervan zijn gevrijwaard, ongeacht haar inkomen.

Tenslotte: sexismisme moet aan de wortel worden bestreden, daar het in de opvoeding is ingeburgerd dat seksuele rollen en stereotypen worden geschapen en gehanteerd. Hierin onderscheiden we twee tegenovergestelde richtingen: de ene is autoritair, de andere Libertarisch.

Het autoritaire standpunt is om het sexismisme tegen te gaan door middel van de macht van de overheid. Voorvechters van dit type, waaronder groepen als "wij vrouwen eisen", verlangen gratis kindercrèches, wetten als "gelijke betaling voor gelijke werkzaamheden" en verbod op het aannemen of promoveren van mensen op grond van hun geslacht.

Het Libertarische standpunt is om sexismisme uit vrije wil tegen te gaan, zonder ingrijpen van de overheid, b.v. in de opvoeding, door overreding, door economische en sociale boycot, enz.

Libertariërs argumenteren als volgt: Ondanks het onredelijke van sexismisme, worden de individuele rechten van een persoon niet geschonden door seksuele, particuliere discriminatie.

Ondanks de onredelijkheid en immoraliteit van sexismisme worden individuele rechten geschonden door een verbod op discriminatie.

Als men mensen vertelt dat ze niet onredelijk mogen discrimineren op grond van het geslacht, schept dit een wettelijk precedent om op redelijke gronden discriminatie naar geslacht te verbieden. Wij hebben dit keer op keer zien gebeuren: met de wetten op de burgerrechten; wetten gemaakt met de bedoeling om het effect van onredelijke

(vervolg op pag. 4)

HET RECHT OP (ANDERMANS) ARBEID

De recente bijdragen van de professoren De Clercq en Leën over het zgn. recht op arbeid brengen duidelijk aan het licht hoe problematisch dat recht wel is. En inderdaad: het recht op arbeid kan geen fundamenteel mensenrecht zijn - het voldoet niet aan de meest essentiële eis waaraan een beweerd recht moet voldoen om als fundamenteel mensenrecht te worden erkend. Het zogenaamde recht op arbeid is niet universaliseerbaar, d.w.z. het kan niet onder alle omstandigheden aan alle mensen worden gewaarborgd. Het is dus een recht dat alleen aan de enen kan worden toegekend als het aan de anderen wordt ontzegd. Daarentegen is het recht *te* arbeiden wel een universaliseerbaar recht.

EEN VOORBEELD

Dit alles is geen spel met woorden. Zeggen dat mensen recht hebben *op* arbeid (tewerkstelling) is zoals zeggen dat ze recht hebben op een huwelijk, d.w.z. "op een huwelijkspartner" - en dus ook dat ze het recht hebben (staats-)geweld te gebruiken om een ander te dwingen tot een huwelijk. Die ander is dan in die situatie een rechteloos object. Bijgevolg kan het recht *op* een huwelijk geen universeel mensenrecht zijn. Het recht *te* huwen is daarentegen evident wel universaliseerbaar: het is een vrijheidsrecht, het recht te huwen met een partner die tot huwen bereid is, maar ook het recht niet te huwen zo men daartoe niet bereid is.

HET RECHT OP ARBEID

Zeggen dat de mensen recht hebben *op* arbeid (tewerkstelling) is zeggen dat ze recht hebben "op een werkgever". Diegenen die het recht op arbeid opeisen, eisen in feite dat anderen zouden gedwongen worden sommen te betalen voor diensten die deze de kosten niet waard achten. Als ik recht op arbeid zou hebben, dan zou ik het recht hebben een ander desnoods met geweld (staatsgeweld als het kan, straatgeweld als het moet) te dwingen mij te betalen voor werk dat zijn kost niet waard is. Immers: als mijn werk zijn kost wel waard zou zijn, dan zou ik geen dwang moeten gebruiken om de ander ertoe te bewegen mij in dienst te nemen. Als ik dus recht op arbeid zou hebben, dan zou ik het recht

hebben hem te dwingen mij te subsidiëren uit de opbrengst van zijn arbeid. Maar als ik recht heb op de opbrengst van zijn arbeid, dan heeft hij niet het recht mij die opbrengst te onthouden - d.w.z. hij heeft niet het recht die opbrengst niet te produceren. M.a.w., ik heb dan recht *op zijn arbeid*. Het recht op arbeid proclameren is het recht van de enen op de arbeid van de anderen proclameren: het is de slavernij verdedigen.

Zoals de meeste mensen ervoor terugschrikken het recht op een huwelijkspartner integraal te verdedigen, zo schrikken velen er ook voor terug het recht op arbeid integraal te verdedigen. Er zijn echter nog altijd mensen (men noemt ze "conservatieven") die geloven dat het huwelijk, in de hemel gesloten, op aarde niet ontbonden kan worden. En er zijn er ook (ze noemen zichzelf "progressieven") die hetzelfde schijnen te geloven met betrekking tot het arbeidscontract. Beide groepen vergissen zich echter als ze menen dat er een fundamenteel verschil bestaat tussen een huwelijk/arbeidscontract *aangegaan* onder dwang, en zo'n contract *voortgezet* onder dwang. Alleen als er sprake is van *voortdurende* instemming vanwege beide partijen kan het verwijt van slavernij ontkracht worden. Een éénmalige instemming bij het aangaan van het contract is niet genoeg.

Zoals het recht te huwen, zo is ook het recht te arbeiden een universaliseerbaar recht: de eerbiediging ervan levert niets meer, maar ook niets minder, dan de waarborg dat mensen die met mekaar willen samenwerken op basis van een vrij contract dat ook kunnen doen, wat ook anderen daarover mogen denken. Het is een vrijheidsrecht, en niet, zoals het recht op arbeid, een recht op de arbeid of de vruchten van de arbeid van anderen.

HET RECHT OP LEVEN

Het is dus met recht en rede dat de professoren De Clercq en Leën het recht op arbeid of tewerkstelling in vraag stellen. Zij laten echter na hun kritiek uit te breiden tot het zogenaamde recht op leven, dat ze beiden wel erkennen. Er kan echter geen recht op leven zijn. Het zogenaamde recht op leven is niets anders dan een "recht op
(vervolg op pag. 6)

(vervolg van pag. 5)

levensmiddelen", d.w.z. het recht zich desnoods met geweld meester te maken van de produktie van anderen: het is het recht zich door anderen in leven te doen houden. Zo'n recht is duidelijk niet universaliseerbaar. Wat meer is: het impliceert het recht op (andermans) arbeid dat onze auteurs zo terecht verwerpen.

Op het einde van de vorige eeuw werden in Engeland een aantal zeelieden voor de rechtbank gedaagd omdat ze na een schipbreuk een van hun maats hadden gedood en opgegeten. Wie beweert dat ze recht op leven hadden moet erkennen dat ze het recht hadden dat te doen; maar hij moet ook erkennen dat het zogenaamde recht op leven niet universaliseerbaar is, dat het niet altijd en overal en voor iedereen kan gelden - of had de jonge scheepsmaat die door zijn gezellen werd opgegeten niet evenveel recht op leven?

Is het recht op leven een conceptueel onding, dan is het recht te leven (d.w.z. het recht het beste van zijn leven te maken dat ervan te maken is, zonder het gelijke recht van enig ander te schenden), evident wel universaliseerbaar. Dat recht impliceert uiteraard het recht anderen te helpen; maar niet het recht op hulp van anderen - niet het recht anderen desnoods met geweld te dwingen hun hulp, hun diensten, hun arbeid, hun leven ter beschikking te stellen. Dat laatste zou trouwens een recht zijn dat alleen door de sterken t.o.v. de zwakken kan worden uitgeoefend. De ethiek van het geven is verenigbaar met de universele rechten van de mensen; de non-ethiek van het nemen is dat niet.

RECHTSBEWUSTZIJN

Dat men het belang van een goedgevormd, logisch correct rechtsbegrip niet onderschatte! Als de gangbare ideeën over het recht incoherent en ondoordacht zijn, hoe kan dan de praktijk van het recht iets anders zijn dan tot norm verheven onrecht? Van respect voor de interne logica van de rechtsidee is in het publieke debat nog nauwelijks sprake. Slogans komen in de plaats van zelfs elementaire logische gevolgtrekkingen. De logica, opgehemeld als het erom gaat een raket naar de maan te sturen, wordt zonder meer terzijde geschoven als het gaat om het recht, d.w.z. om de principes die de rechte weg voor de

samenleving als geheel bepalen. Het resultaat: een stuurloze, onbestuurbare maatschappij waarin ieder schijnt te denken dat hij en zijn beschermelingen recht hebben op alles, en waarin iedereen via politiek en wetgeving probeert te realiseren wat hij niet op een eerlijke manier tot stand kan brengen.

Weinig mensen zijn bereid te zeggen dat zijzelf, in eigen naam en voor eigen rekening, recht hebben op andermans leven of op andermans arbeid. Maar hoevelen zeggen niet expliciet dat zij, als burgers, in naam en voor rekening van een ongedefiniëerde en ondefiniëerbare "gemeenschap", het recht hebben over andermans leven en arbeid te stemmen en te beslissen? Alsof we het recht zouden hebben via de staat te doen wat we anders niet het recht hebben te doen! Alsof het verschil tussen recht en onrecht louter en alleen een kwestie van stijl is, en niet een substantieel verschil! Alsof in wettelijke vorm gegoten onrecht juist door zijn vorm tot recht kan gemaakt! Allicht ligt daar de fundamentele contradictie in de gangbare ideeën over recht en onrecht, de fundamentele oorzaak van de morele en intellectuele verwarring waarin fictieve rechten, zoals het recht op leven of het recht op arbeid, zo welig kunnen tierren. En in die verwarring laten velen hun morele energie mobiliseren voor het verdedigen van het in die schone slogans gestoken onrecht. Dat is zeker niet het minst tragische aspect van deze situatie.

dr. F. van Dun.

Dr. Frank van Dun is werkzaam bij de Rechtsfaculteit van de Rijksuniversiteit Gent, en gepromoveerd op HET FUNDAMENTELE RECHTSBEGINSEL. Hierover heeft hij ook een essay gepubliceerd waarin hij de grondslagen van het Recht behandelt.

Velen hebben genoten van de toespraak die hij vorig jaar in Utrecht op een Trefpunt-bijeenkomst hield.

Wij zijn dan ook blij dat hij in augustus, op de Conventie in Brussel, een van onze sprekers wil zijn.

.....

HEBT U UW INSCHRIJVINGSFORMULIER
VOOR DE CONVENTIE IN BRUSSEL AL
INGEVULD EN OPGESTUURD ?

.....

DE VRIJE MARKT IN EEN ONVRIJE EKONOMIE

Om te beginnen eerst het volgende: deze rubriek is bedoeld voor alle Vrijbrief-abonnees. Daarmee bedoel ik dat niet alleen "vermogende" mensen deze rubriek hoeven te lezen. Als er hier geschreven wordt over goud kopen, dan kan dat soms overkomen alsof dit alleen bedoeld is voor mensen die enige tonnen (f) of miljoenen (Bfr.) te besteden hebben. Het maakt echter (procentueel) nauwelijks iets uit of u f 100 of f 100.000 besteedt aan een goudaankoop. Gouden munten, kleine baartjes, het kan allemaal voor "kleine" bedragen. U kunt nu b.v. een gouden 1/10 Kruger Rand kopen voor f 190.

Wilt u met een "klein" bedrag in edele metalen speculeren, dan kan dat zelfs ook. Namelijk op de optiebeurs.

B.v. kunt u voor \$ 240 het recht kopen om tussen nu en augustus 10 ounce goud voor \$ 450 per ounce te krijgen. Anders gezegd, voor f 650 speculeert u dat een hoeveelheid goud van f 13.000 tussen nu en augustus meer dan 12% in waarde stijgt.

Uw risico blijft beperkt tot f 650, maar die kunt u dan ook volledig kwijt zijn. Zou goud echter van nu \$ 433 tot \$ 500, tussen nu en augustus, stijgen, dan verdubbelt u in 4 maanden uw speculatie.

Zoals ik ook al de vorige keer schreef: tussen nu en augustus is het zinvol om stap voor stap te beginnen met goud aankopen (zilver en palladium natuurlijk ook). De gelden op deposito brengen steeds minder rente op. Het is nu te overwegen om die gelden in Duitse marken om te zetten. Er is uiteindelijk meer van de mark dan van de gulden te verwachten.

De waaghalzen onder u zouden even hun deposito's in Belgische franken kunnen aanhouden. Voorlopig is er namelijk even rust op het valutafrent en de rente op franken is hoger.

Dat brengt mij op de waarschuwing voor sommige Belgen (natuurlijk niet onze abonnees!). Gezien de "kontrole" maatregelen van de Nederlandse overheid (invallen, razzia's) in banken, is het in sommige gevallen mogelijk dat rekeninghouders die zich niet kunnen/willen identificeren hun geld kwijt zijn aan de bank. Dit geldt vooral voor Belgen die onder een andere naam of onder nummer een rekening openen. In dit soort gevallen is het dus zaak om maatregelen te treffen.

Tip

Voor diegenen die nog particulier verzekerd zijn in Nederland het volgende in verband met specialistische hulp. In sommige Nederlandse ziekenhuizen zijn een aantal specialisten in dienstverband; in tegenstelling tot (nog) de meerderheid van zelfstandige specialisten. Die dienstverbanders staan op de loonlijst van het ziekenhuis en het ziekenhuis stuurt u de rekeningen voor hun verrichtingen. Nu is in sommige ziekenhuizen de situatie zo dat voor die verrichtingen van artsen in dienstverband, geen onderscheid gemaakt wordt tussen partikuliere en ziekenfondspatienten. Iedereen krijgt het ziekenfondstarief in rekening gebracht. Dat kan soms 90% schelen!

Wat u dus zou kunnen doen als u een kwaal hebt en het niet zoveel uitmaakt wie u behandelt: informeer welke specialist in de buurt dienstverbander is en ga daar naar toe. Raar, maar soms waar.

Hoe dit nu verder moet met deze oneerlijke vorm van concurrentie ten opzichte van de vrijgevestigden?

Het kan hen alleen maar helpen als dit soort onzin meer in de openbaarheid komt. Hoogstens worden dan de tarieven gelijk getrokken.

ir. L.H.M. Jongen.

.....

EERSTE EUROPESE LIBERTARISCHE CONVENTIE BRUSSEL 14 - 20 AUGUSTUS

Als het goed is hebt u met ons extra nummer de brochure ontvangen. Was u ook zo enthousiast als de mensen van wie we reeds reacties binnenkregen? Komt u ook?

Als u plannen hebt om te komen, schrijf dan nu in. U helpt daarmee de organisatie van deze conventie, en wij kunnen er dan voor zorgen dat alles zo soepel mogelijk verloopt.

Als u nog niet geheel zeker bent, kunt u toch inschrijven en met ons een annuleringsregeling afspreken. Dat hoeft geen enkel probleem te geven.

Kunt u nog anderen overtuigen om mee te komen? U kunt daarmee op een prettige manier de kennis over het libertarisme helpen verbreiden. En mogelijk brengt dat ons weer iets dichterbij:

V I O T — VRIJHEID IN ONZE TIJD